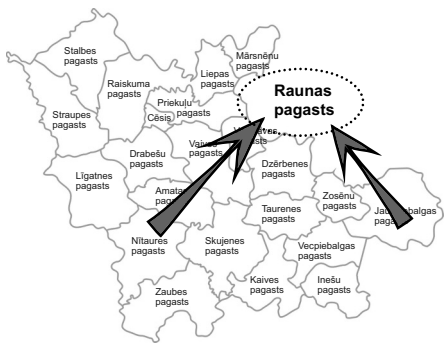

“Covid – 19” pandēmija daudz izmainīja, iemācīja. Dzīve turpinās, cerams, ka atmiņās var sākt noglabāt pārdzīvoto un raudzīties rītdienā.

Jāpārvar bailes, lai nāktu kopā

■PIEDĀVĀ NODERĪGO. Dienas centra “Žēlsirdība” brīvprātīgā Zinta Rāviča (no labās) un darbiniece Alda Raiskuma.

Nodibinājumam “Raunas evaņģēliski luteriskās draudzes diakonijas centrs” ir struktūrvienības: palīdzības centrs “Cilvēki cilvēkiem”; dienas centrs “Žēlsirdība” un “Pansija Rauna”. Starp tā dibinātājiem ir arī sadarbības partneri Vācijā, Zēsenē. Pieredzes un ideju apmaiņa notiek jau teju 30 gadus.

“Cilvēki cilvēkiem” ir palīdzības centrs - labdarības veikaliņš, kur par nelielu summu var iegādāties zēseniešu sarūpētas mantas: apģērbus, apavus, citu ikdienā noderīgo. Lielāko daļu iegūto līdzekļu atdod pansijai.

“Šis laiks ietekmējis visus, arī mainījis. Esam iemācījušies daudz lietas darīt citādi,” saka nodibinājuma vadītāja Anita Lubūze. Arī ierobežojumu laikā sadarbība ar zēseniešiem nepārtrūka. “Viņi domā par mums, zina, kas raunēniešiem vajadzīgs. Gan viņi, gan mēs pielāgojamies noteikumiem, ko drīkstam, vērtējam, kurā pusē vairāk ierobežojumu.

Gadu nesaņēmām sūtījumu kravas, pērnā gada nogalē bija situācija, kad tas varēja notikt,” stāsta A.Lubūze. Jau divus gadus zēsenieši nav bijuši Raunā, plānots, ka atbrauks augustā.

Palīdzības centrs, kad varēja, ievērojot noteikumus, strādāja. “Piemērojāmie. Apmeklētāju aizvien ir mazāk nekā iepriekš. Reti kāds atbrauc no Smiltenes, Drustiem, Veselavas, Cēsīm, agrāk to darīja daudzi. Cilvēki baidās iet ārā no mājas, izvērtē, vai tiešām kaut kas ir vajadzīgs,” pastāsta darbiniece Alda Raiskuma. Centrā strādā arī Modrīte Sarmule un ir divas brīvprātīgās: Zinta Rāviča un Valentīna Ivanova.

Tomēr pircēji centrā ir nepārtraukti. “Meklē ziemas apavus, gultas veļu, apģērbus bērniem, arī traukus,” bilst Zinta Rāviča.

Raunēniete Olga, ienākusi veikaliņā, pastāsta, ka ģimenē ir pieci cilvēki, vēl arī radnieki, tādēļ ikdienā vajadzību daudz. “Laukos strādājot, vajag daudz apģērba. Tagad laika apstākļi mainās ik pa stundām - tad sals, pēc dažām stundām list. Vajag dažādus apavus, tāpat vairākas kārtas apģērba. Te var atrast, kas nepieciešams,” saka Olga un uzsver, ka viņai ir svarīgi arī, ka nauda, ko samaksā, tiek labiem mērķiem. No Mārsnēniem kopā ar kaimiņiem atbraukusi Valija Kalve: “Reizi mēnesī braucam iepirkties un tad arī iegriežamies. Vienmēr jau kaut ko vajag.”

A.Raiskuma vērtē, ka ļoti pamazām pircēji atgriežas, bet ir uzmanīgi, pazīstamie pa gabaliņu par-

nājas. “Cilvēki kļuvuši praktiskāki, vairāk izvērtē, vai to, kas iepaticies, tiešām vajag,” saka centra darbiniece un piebilst, ir tādi, kuri meklē ko interesantu – gan apģērbus, gan traukus, dekoratīvus priekšmetus.

Centra darbinieces novērojums, ka agrāk pircēji arī biežāk nepagāja garām ziedojumu kastītei, tagad reti kāds piestāj. “Cilvēki cilvēkiem” regulāri palīdz tiem, kuri nonākuši nelaimē, sadarbībā ar pagasta sociālo dienestu sagādājot nepieciešamo.

Kad zēseniešu sūtījumus nevarēja saņemt, veikaliņa piedāvājums samazinājās. “Tad iesaistījās vietējie iedzīvotāji. Mājsēde deva laiku pārskatīt skapjus, daudzi interesējās, ko mums vajag,” stās-

ta A.Lubūze un uzsver, ka tas šī laika ieguvums – ziedot to, kas var noderēt citiem. Viņa arī atzīst, ka ne visiem patīk, ja to, kas bijis viņam, lieto kāds kaimiņos. Tā radusies doma, ka varētu sadarboties ar līdzīgu organizāciju un apmainīties lietām. Tas varētu būt jauns darbības virziens. “Tas gan devējiem, gan saņēmējiem būtu patīkamāk. Kas atvests no Vācijas, no svešiem cilvēkiem, tas tiek vērtēts citādi,” viedokli pauž A.Lubūze un dalās pārdomās: “Kovida laiks parādījis, ka daudz ko izdevīgi var pasūtīt internetā. Cilvēki lēti pērk jaunas lietas, lietotas, kaut kvalitatīvas, vairs tā neinteresē. Taču aizvien ir daļa, kuriem tieši kvalitāte un firma ir svarīga. Tā kā kādam būsīm

vajadzīgi,” saka nodibinājuma vadītāja.

Dienas centrā “Žēlsirdība” pie sienas pasākumu plāns 2020. gada martam. Kopš tā laika tas ir slēgts. Te regulāri satiekas seniori, apguva ko jaunu, kopā izdziedāja vecās, labās dziesmas, izrunājās. Vasarās katru mēnesi brauca ekskursijās. Pagājušajā vasarā vienu reizi izdevās kopā doties ceļā.

“Sazvanāmieš, uzmundrināmieš cits citu, saruna parasti beidzas – būs labāki laiki, turpināsim. Bija doma tikties zaļajā režīmā, bet labāk tomēr ne, situācija ir tāda, kāda nu ir. Ir cilvēki, kuri dzīvo bailēs, šis laiks viņus ļoti ietekmējis. Sakām jau, kad pandēmija noplaks, atsāksim, bet varētu būt grūti cilvēkus atkal pulcināt. Ir daļa, kuri ļoti grib nākt kopā, bet daļa, kuri jau gados, veselība klibo, atraduši, kā piepildīt laiku, ir pašpietiekami. Un vēl ne vien ir bailes, arī vienaldzība, apātija – vai man vairs to vajag, Lai pārvarētu bailes, ir jāpaiet laikam. Satiekoties, kad sākam runāties vienalga par ko, nonākam pie kovida. Kad no šīm sarunām tiksīm vaļā reāli un kad savās domās? Uzdrīkstēšanās, nebaidīties iet laukā, satikties – jāpaiet laikam, lai to darītu bez bažām. Distancēšanās, ierobežojumi atstās sekas. Būs vajadzīgs “restarts”, jāizmaina domāšana, ka drīkst, jā dara, man to vajag, un es to gribu,” pārdomās dalās nodibinājuma vadītāja A.Lubūze un uzsver, ka jādodomā, kā dienas centrā atstāt visu no jauna, un ir skaidrs, ka tas nebūs vecā turpinājums, jo daudz ir mainījies. Vispirms jau cilvēki. □

“Divu gadu laikā neviens raunēnietis nav nācis klāt un vaicājis, vai tad Raunā nebūs kāds pasākums. Laikam izdevies radīt notikumus, ievērojot epidemioloģiskās prasības divu gadu garumā,” ar gandarījumu saka Raunas kultūras centra vadītāja Linda Vecgaile.

Viņai labā atmiņā 2020. gada februāris, kad pēc Raunas novada uzņēmēju balles, kā pati saka, sākās jaunie laiki. “Tad bija šoks, neviens nekur negāja, nekā nenotika. Bija skaidrs, ka maijā Viduslaiku svētku nebūs, bet tirdziņus rīkot it kā drīkst, un lauku cilvēkiem pavasarī vajag stādus. Stadionā varēja ievērot visas prasības,” stāsta Linda. Noteikumi mainījās pa dienām, neko plānot nevarēja. Kad bija kāda iecere, uzreiz arī bažas, kā ievērot noteikumus. Tad tika zvānīts uz Kultūras, Ekonomikas un Veselības ministrijām, lai interpretācijās gūtu skaidrību.

“Ministru kabineta 360. noteikumi jau rādījās sapņos. Man šis skaitlis turpmāk saistīsies tikai ar kovidu. Vairākas reizes dienā skaties, vai nav kas mainījies, ne brīdi nevari būt drošs, ka rīt no rīta jau nebūs kādi jauni ierobežo-

Noteikumi Nr.360 dzīvē

jumi,” teic Linda.

Šis laiks prasīja izdomu, tik bieži uzsvērt radošumu. “Vīzijas, ko un kā darīt, ir vienmēr, bet bija jāpaceļas nedaudz virs horizonta, jāiziet no pierastā. Braucošas piekabes, platformas, logi, jumti, nogāzes, kalni, baznīcas tornis – viss der skatuvei. Situācija piespieda izmantot tehnoloģijas un ar tām Raunu ieraudzīt citādu. Pilsdrupās noskaņu rada krāsu spēles. Tornī spēlē, un skan visa Rauna. Nevienam nekur nav jāiet, varēja ravēt dārzus un klausīties. Ēku fasādēm ir mākslinieciski reljefi, tos var izgaismot, lai katru reizi būtu kas citāds. Atklājām jaunas vietas. Uz šķūņa sienas var rādīt filmu, nevajag ekrānu, pat interesantāk, ja izmanto baltu palagu. Sniegota nogāze noder, lai rādītu fotogrāfijas,” stāsta raunēniete.

Ierobežojumu laiks Raunā noteikti daudzām paliks atmiņā ar pastaigām pa izgaismotajām takām. Gan ar mājražotāju pārsteigumiem ik pa pārsimt metriem Adventes laikā, gan muzikāliem iepriecinājumiem. Un izgaismotais Lodziņu ģimenes kolekcijas dārzis, mūzika un daiļslidotāja diķi, gan pastaiga pa Dziņnavgravu, apskatot jaunatklātos objektus.

“Sarežģītākais bija izdomāt, ko

LINDA VECGAILE:

- Māju kafetēnīcu dienā, kas notika reizē ar Raunas vārda dienu, Drustus un Raunā savas durvis vēra 11 mājas. Drustu ceļa atklāšanas svētki bija notikums Raunas un Drustu iedzīvotājiem.

rakstīt afišās. Nedrīkstēti teikt, ka nakts pastaigā uz aktu zāles jumta ik pa 15 minūtēm dziedās Igo. Piestājiet – būs muzikāls pārsteigums. Cilvēki nomainās, un Igo atkal kāpa uz jumta. Afīša bija kā ziņa - egle iedegsies no tikiem līdz tikiem. No logiem skanēja Ditas Lūriņas runāta pasaka, muzicēja “Putnu balles”. Dažs pat neievēroja izgaismotos logus un nesaprata, ka pasaka un mūzika skan no tiem,” atklāj Linda un atgādina: “Jo augstāk jāskatās,

jo cilvēki cits no cita atkāpjas tālāk, lai redzētu. Līdz ar to nav drūzmēšanās. Ja kaut kas notiek laukumā, cilvēki spiežas cits citam virsū.”

Taču, lai cik jauks bija katrs pasākums, līdzās bija bažas – vai cilvēku nesanāks par daudz, vai visi ievēros distanci.

Ierobežojumu laiks arī mācījis cilvēkus uzrunāt attālināti, ar videosīzietiem feisbukā. “25. martā tika nofilmēta ziedu nolikšana pie represēto piemiņas akmeņa kapsētā. Feisbukā sīzietam bija daudz skatījumu, daudzreiz vairāk, nekā cilvēku atnāk uz atceres brīdi. Pašu represēto skaits iet mazumā, bet tuvinieki dzīvo līdzīgu piemiņai,” pārdomās dalās Linda.

“Šis laiks man profesionālajā izaugsme ir daudz devis. Bija jālaujas izdomai un iecere jāīsteno, ievērojot noteikumus. Viens gan ir skaidrs, mūziķi piekabēs pa Raunu vairs nebūtu. Vēl ir daudz jumtu un logu. Vienīgais – tālumā nav redzamas un sajūtam klausītāju un skatītāju emocijas,” piebilst kultūras centra vadītāja un atkā, ka pašai izdevies attālināti pabeigt kursus Kultūras akadēmijā, kas citā laikā būtu ļoti sarežģīti. Linda atzīst, ka nenovērtējams kovidlaiņa ieguvums ir

saziņa zūmā. Ja ātri vajag sarīkot lietišķu sanāksmi, nevienam nekur nav jābrauc.

“Dienā ierobežojumi izmainīja kora un deju kolektīvu darbību. Atstāto iespaidu vēl ilgi izjutīsim,” vērtē Linda un atgādina, ka diemžēl kolektīviem nebija iespēju pilnvērtīgi uzstāties pasākumos pagastā.

Raunā kultūras dzīvē divus ierobežojumu gadus nevaldīja kļūsums. “Ja ir komanda, iesaistās pašvaldības darbinieki, iedzīvotāji, viss var notikt. Iedzīvotāji iesaistījās, ieteica idejas, kā rīkot. Visi taču esam ieinteresēti, lai mums būtu svētki, un kopā tos radām,” saka Raunas kultūras centra vadītāja Linda Vecgaile. □

Lappusi sagatavoja
SARMĪTE FELDMANE

Projektu finansē
Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts
budžeta līdzekļiem

MAF
Mediju atbalsta fonds

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no
Latvijas valsts budžeta līdzekļiem.
Par saturu atbild projekta īstenotājs
izdevniecība SIA Cēsu Druva”.